

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 615/2021
10.11.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Матковић Стефановић, Татјане Миљуш, Јасмине Стаменковић и др Илије Зиндовић, чланова већа, у парници тужиоца АА, предузетника, Самостално занатско-трговинска радња Herba plus из ..., ул. ... бр. ..., чији је пуномоћник Мишо Добријевић, адвокат у ..., против туженог Raiffeisen banka АД Београд, Булевар Зорана Ђинђића бр. 64а, ради исплате, вредност предмета спора 750,00 динара, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда 6 Пж 1156/21 од 15.07.2021. године, у седници већа одржаној дана 10. новембра 2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

I ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији туженог изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда 6 Пж 1156/21 од 15.07.2021. године.

II ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ пресуда Привредног апелационог суда 6 Пж 1156/21 од 15.07.2021. године, тако што се **ОДБИЈА** жалба тужиље као неоснована и потврђује пресуда Привредног суда у Београду П 4231/2020 од 16.12.2020. године и **ОДБИЈА СЕ** захтев тужиље за накнаду трошкова другостепеног поступка.

III ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужиља АА, предузетник, Самостално занатско-трговинска радња Herba plus из ... да туженом Raiffeisen banka АД Београд накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 33.600,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема писменог отправака пресуде.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П 4231/2020 од 16.12.2020. године одбијен је тужбени захтев тужиље да суд обавезе туженог да тужиљи на име стицања без основа плати износ од 750,00 динара са законском затезном каматом од 04.08.2015. године до исплате и одлучено је да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Привредног апелационог суда 6 Пж 1156/21 од 15.07.2021. године, у ставу првом изреке преиначена је наведена првостепена пресуда тако што је усвојен тужбени захтев тужиље и обавезан тужени да тужиљи плати износ од 750,00 динара са законском затезном каматом од 04.08.2015. године до исплате. Обавезан је тужени да

тужиљи на име трошкова парничног поступка исплати износ од 27.300,00 динара. У ставу другом изреке обавезан је тужени да тужиљи на име трошкова другостепеног поступка исплати износ од 19.800,00 динара.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је изјавио благовремену ревизију због погрешне примене материјалног права са позивом на одредбу члана 404. Закона о парничном поступку.

Одлучујући о дозвољености ревизије у смислу члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр.74/11 ... 18/20), Врховни касациони суд је оценио да су испуњени услови за одлучивање о посебној ревизији туженог, ради уједначавања судске праксе, те донео одлуку у ставу првом изреке.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у границама ревизијских разлога прописаних одредбом члана 408. Закона о парничном поступку и утврдио да је ревизија туженог основана.

Побијана пресуда донета је без битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиља као корисник кредита и тужена банка као давалац кредита, закључили су уговор о кредиту од 04.08.2015. године. У складу са наведеним уговором тужена банка је одобрила тужиоцу кредит у износу од 150.000,00 динара. Одредбом члана 8. став 1. уговора о кредиту тужиља се обавезала да пре пуштања кредита у течај плати банци провизију у износу од 0,5% на име обраде кредитног захтева, без обзира да ли ће кредит користити или не. Неспорно је да је банка дана 04.08.2015. године од тужиље наплатила износ од 750,00 динара у смислу члана 8. став 1. уговора о кредиту. Из изведених доказа првостепени суд даље утврђује да је тужени доставио тужиљи понуду за закључење уговора, план отплате кредита, као и преглед битних елемената кредита од истог дана када је сачињен и потписан уговор о кредиту, те да је на тај начин тужиља била упозната са висином своје обавезе, будући да су јој ефективна каматна стопа, као и номинални износ трошкове обраде кредита, били приказани у актима које јој је тужена банка доставила. На основу наведеног, првостепени суд је позивом на одредбе члана 103, 1065. и 1066. Закона о облигационим односима, члана 43. Закона о банкама, одбио као неоснован тужбени захтев за исплату утуженог новчаног износа од 750,00 динара.

Привредни апелациони суд не прихвата становиште првостепеног суда и закључује да је на утврђено чињенично стање првостепени суд погрешно применио материјално право. Према становишту другостепеног суда, тужена банка је наплатила трошкове изван обрачуна ефективне каматне стопе, односно директно из износа одобреног кредита, путем задужења тужиљиног текућег рачуна код банке у тренутку пуштања кредита у течај, па је другостепени суд овакво поступање тужене банке оценио као противно начелу савесности и поштења, будући да се сви приходи банке морају наплаћивати кроз ефективну каматну стопу. Према оцени другостепеног суда понуда за закључење уговора не садржи јасне и недвосмислене податке о провизији (накнада и трошкова) по основу обраде кредитног захтева, што је према мишљењу

другостепеног суда супротно правном ставу усвојеном на седници Грађанског одељења Врховног касационог суда од 22.05.2018. године. Из наведених разлога другостепени суд налази да је одредба уговора из члана 8. став 1. уговора о кредиту којом је предвиђено плаћање трошкова обраде кредитног захтева ништава у смислу члана 12, 15, 16, 46, 47. и 103. Закона о облигационим односима, што за пословицу има обавезу туженог да тужиоцу врати износ од 750,00 динара у складу са одредбом члана 210. и 214. Закона о облигационим односима. Из наведених разлога, другостепени суд је преиначио првостепену пресуду и обавезао туженог да тужиоцу исплати утужени новчани износ, као и да му накнади трошкове првостепеног и другостепеног поступка.

Основано се ревизијом туженог указује да је другостепена одлука заснована на погрешној примени материјалног права, те да није у сагласности са судском праксом заузетом у предметима са идентично чињенично правном садржином.

Ради доношења одлуке о тужбеном захтеву, као претходно правно питање нижестепени судови су ценили ваљаност уговорне одредбе из члана 8. уговора о кредиту којом је уговорено право тужене банке да наплати трошкове обраде кредитног захтева у износу од 750,00 динара, на тај начин што ће текући рачун корисника кредита приликом пуштања кредита у течај задужити за наведени износ. Према становишту Врховног касационог суда, чињенично је неутемељен закључак другостепеног суда да тужиља у поступку уговарања кредита није била упозната са свим трошковима и накнадама које треба да плати банци, односно да понуда банке за закључење уговора не садржи јасне и недвосмислене податке о трошковима кредита. Наиме, тужиља обавља привредну делатност као предузетник, у ком својству је и закључила уговор о кредиту са туженом банком. У моменту закључења уговора на снази је била Одлука НБС-а о условима и начину обрачуна ефективне каматне стопе и изгледу и садржини образаца који се уручују кориснику („Сл. гласник РС“ бр. 65/2011), која је у тачки 12. прописивала обавезу банке да пре закључења уговора о кредиту кориснику уручи понуду сачињену на одговарајућем образцу Прилога 1.

Према члану 2. Закона о заштити корисника финансијских услуга овај закон примењује се и на предузетнике, па се тако у члану 19. прописани обавезни елементи уговора о кредиту односе и на тужиљу као корисника финансијских услуга тужене банке.

Из утврђених чињеница произилази да је тужена банка управо поступајући у складу са Одлуком Народне банке Србије из 2011. године тужиљи уручила понуду за закључење уговора, преглед битних елемената уговора и план отплате кредита који документи су приложени спису предмета. Имајући у виду наведено, неприхватљив је закључак другостепеног суда да тужена банка није на јасан и недвосмислен начин тужиљу предочила трошкове накнаде које је дужна да плати у поступку реализације кредитног захтева. У свим документима наведена је висина трошкова кредита, као и висина ефективне каматне стопе, која поред номиналне каматне стопе обухвата трошкове и накнаде који су познати на дан закључења уговора о кредиту, и исказује укупан економски терет који корисник кредита подноси приликом реализације уговора о кредиту. Стога, правна ваљаност уговорне одредбе из члана 8. став 1. уговора о кредиту није спорна са становишта потпуног обавештења корисника кредита о економском терету које он преузима прихватањем обавезе исплате уговорних

трошкова кредита. Уговорним установљењем износа дугованих трошкова кредита тужиљи је на јасан и недвосмислен начин предочена њена обавеза по том основу.

Такође, није основан ни материјално правни закључак другостепеног суда да се ништавост спорне уговорне одредбе заснива на чињеници да је тужена банка спорне трошкове обраде кредитног захтева наплатила путем задужења тужиљиног текућег рачуна у тренутку пуштања кредита у течај, са тезом да сви приходи банке морају бити наплаћени кроз ефективну каматну стопу. Наведени закључак другостепеног суда нема утемељење у материјалноправним одредбама, имајући у виду да је у складу са цитираном Одлуком НБС-а банка дужна да обрачуна ефективну каматну стопу на начин предвиђен у тачки 3. Одлуке, али то не значи да се трошкови и накнаде који су укључени у ефективну каматну стопу, наплаћују кроз ефективну каматну стопу, већ на начин дефинисан уговором (конкретно, једнократно наплатом), док се у оквиру ефективне каматне стопе приказују. Уговарање једнократне накнаде и наплате трошкова обрада кредита није законом забрањена, а у конкретном случају нису повређена ни општа начела облигационог права (савесност и поштење) будући да је тужена банка поступала у складу са наведеном Одлуком Народне банке Србије, па не стоје разлози ништавости спорне уговорне одредбе које је изнео другостепени суд.

Следом наведеног, Врховни касациони суд је оценио да је у првостепеној пресуди правилно оцењено и расправљено претходно правно питање да се не ради о ништавој уговорној одредби из члана 8. став 1. Уговора о кредиту, па је правилна одлука првостепеног суда којом је одбио тужбени захтев за исплату новчаног износа од 750,00 динара са опредељеном законском затезном каматом, као и одлука о трошковима поступка.

То су разлози због којих је применом одредбе члана 416. став 1. Закона о парничном поступку, Врховни касациони суд одлучио као у ставу другом изреке.

На основу одредбе члана 150, 153, 163. и 165. став 2. Закона о парничном поступку туженом су досуђени трошкови ревизијског поступка, и то у износу од 18.000,00 динара на име састава ревизије, износ од 7.800,00 динара на име таксе на ревизију и 7.800,00 динара на име таксе на одлуку по ревизији (према опредељеном захтеву туженог), што све укупно износи 33.600,00 динара, а све према важећој адвокатској тарифи и Закону о судским таксама.

**Председник већа - судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић